

नेहरू बाल पुस्तकालय

सिंहुला शिकला गर्जना करायला

इंदु राणा

अनुवाद
अनंत भावे
चित्रे
गुरमीत सिंग

नॅशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया

सिरील आणि आंजेलो यांच्यासाठी

ISBN 978-81-237-3215-2

पहिली आवृत्ती : 2000 (शके 1922)

दुसरी आवृत्ती : 2003 (शके 1924)

तिसरी आवृत्ती : 2004 (शके 1926)

चौथी आवृत्ती : 2009 (शके 1931)

पाचवी आवृत्ती : 2012 (शके 1934)

मूळ © इंदु राणा, 1999

मराठी अनुवाद © नॅशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया, 2000

A Baby Lion Learns to Roar (Marathi)

₹ 55.00

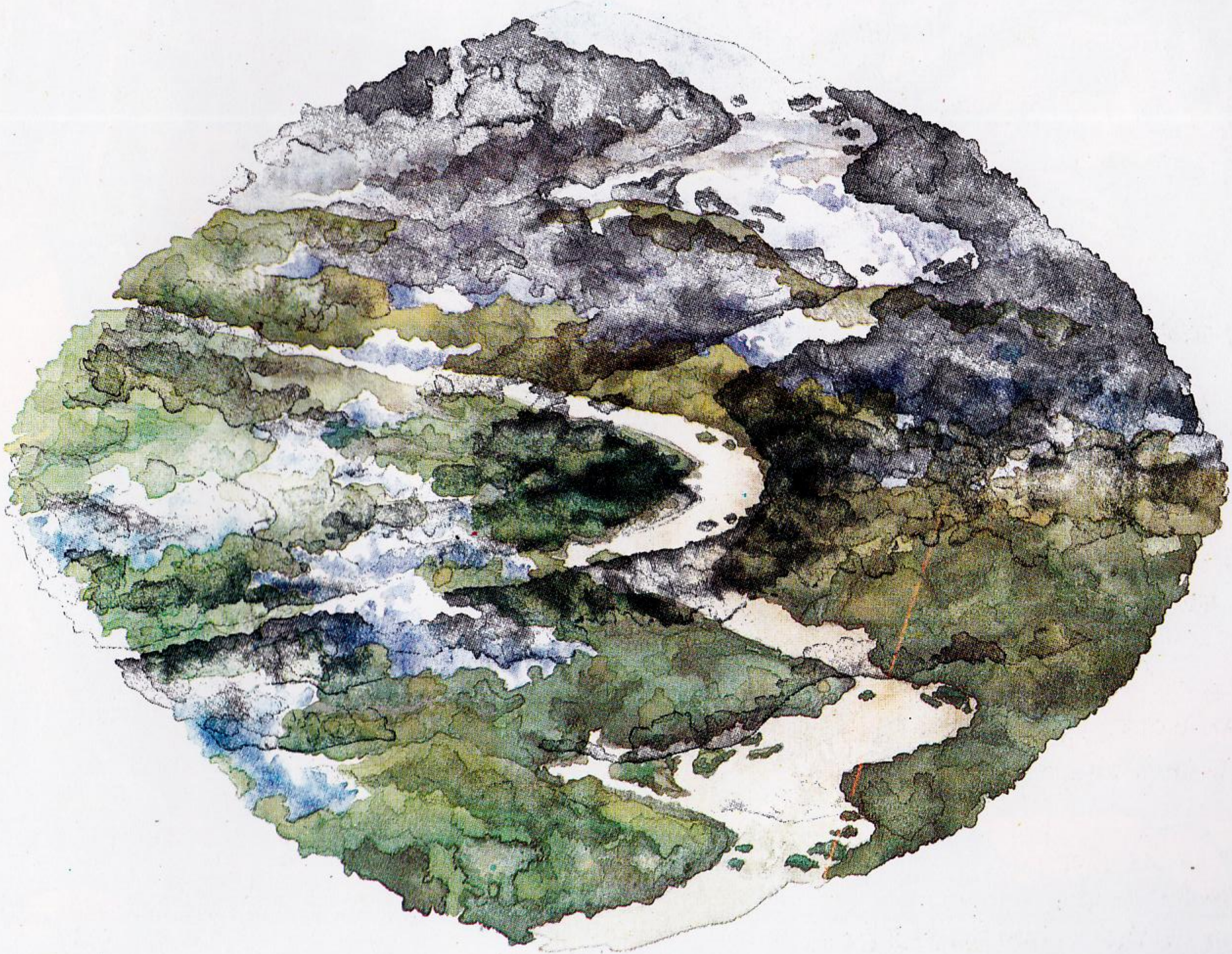
संचालक, नॅशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया

नेहरू भवन, 5 इन्स्टिट्यूशनल एरिया

वसंत कुंज, फेज-II, नवी दिल्ली-110 070 यांनी प्रकाशित केले.

कोणे एके काळी दूर दूरवरच्या एका जंगलात...

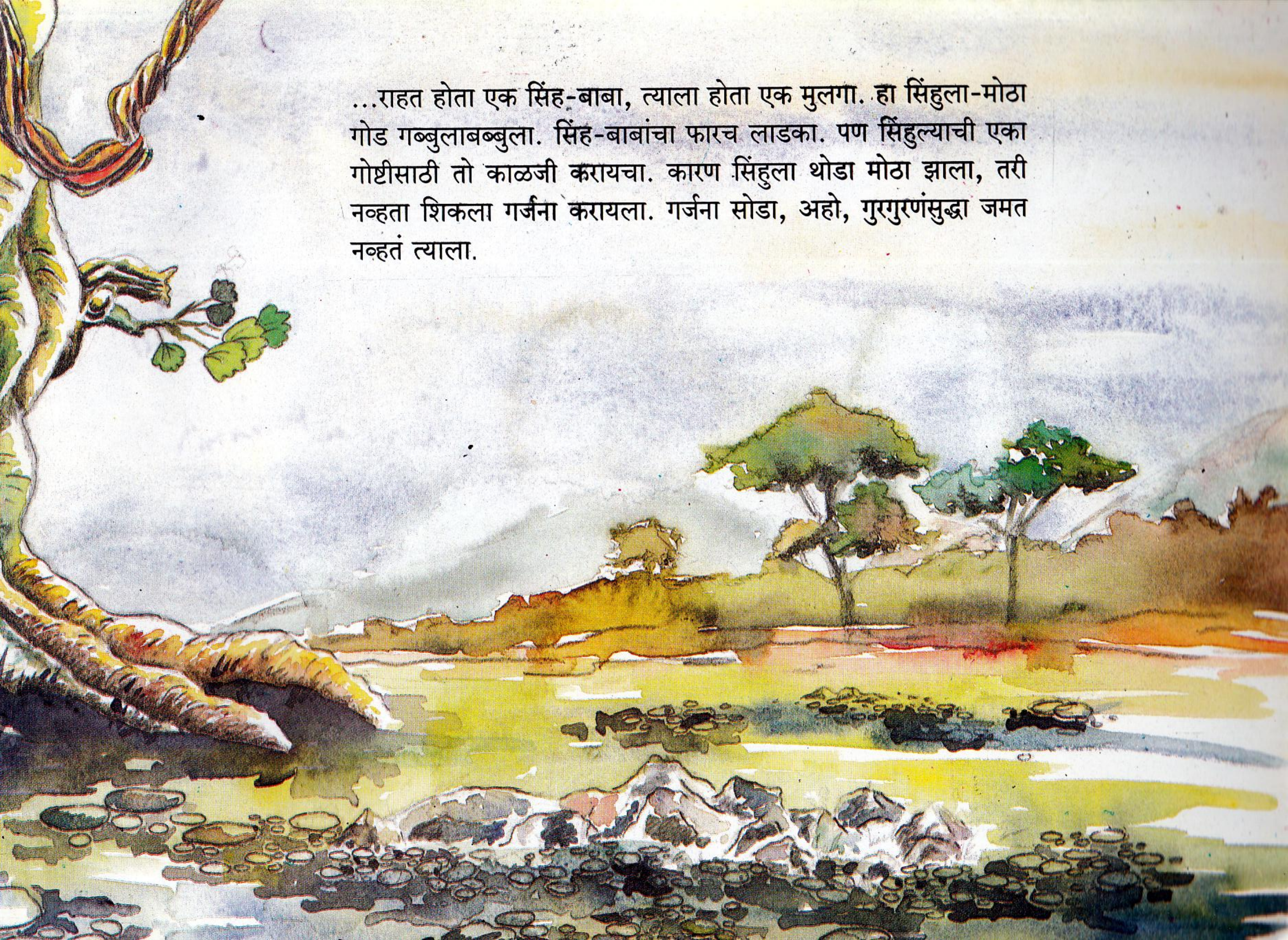

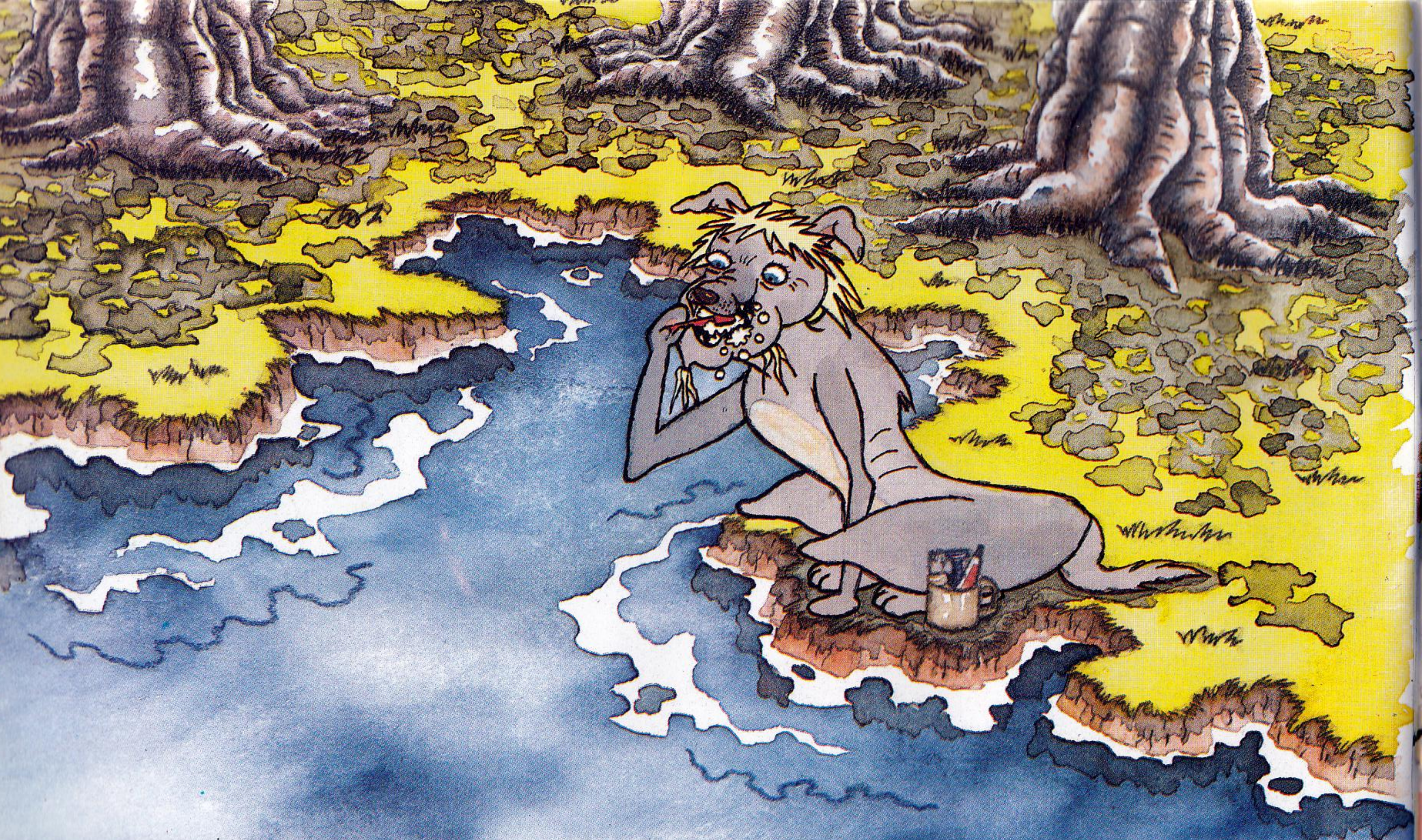

...राहत होता एक सिंह-बाबा, त्याला होता एक मुलगा. हा सिंहला-मोठा
गोड गब्बुलाबब्बुला. सिंह-बाबांचा फारच लाडका. पण सिंहल्याची एका
गोष्टीसाठी तो काळजी करायचा. कारण सिंहला थोडा मोठा झाला, तरी
नव्हता शिकला गर्जना करायला. गर्जना सोडा, अहो, गुरगुरणंसुद्धा जमत
नव्हतं त्याला.

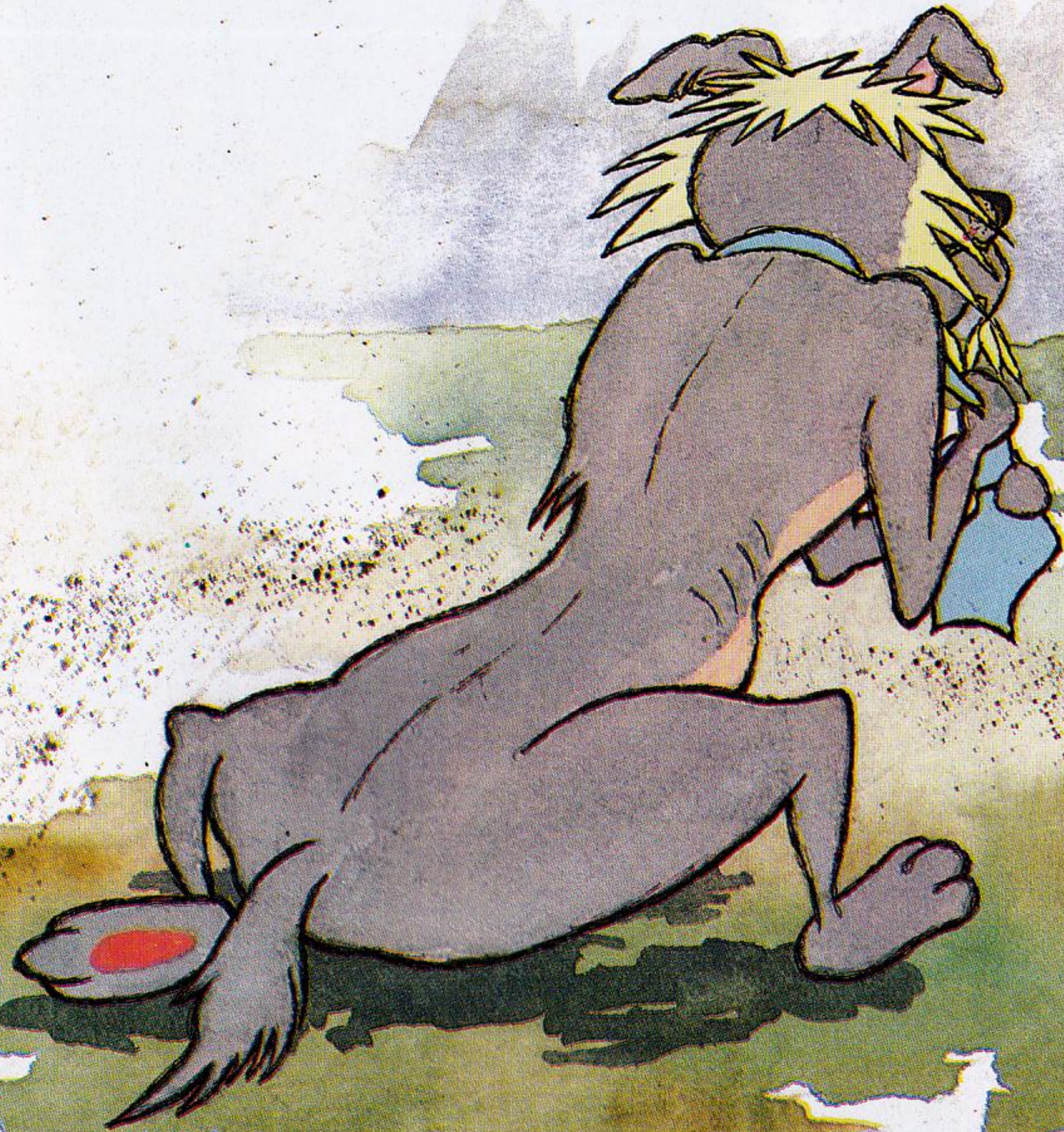

एके दिवशी सिंह-बाबांनी ठरवलं, सिंहल्याला गर्जना करायला शिकवण्यासाठी गुरुजी नेमायचे. त्यांनी पंडित कलिंगडलालाजी कोल्हे यांच्याकडे ते काम दिलं.

दुसऱ्या दिवशी, पंडित कलिंगडलालाजी कोल्हेगुरुजी यांनी आंघोळ केली, दाढी केली.
चांगले झकपक कपडे केले. आणि ते सिंह-बाबांच्या गुहेपाशी आले.

सिंहुल्याने बघितलेच नव्हते असे मजेदार गुरुजी.

पं. कलिंगडलालाजी कोल्हे

यांनी शिकवणी सुरू केली.

“अरे, गर्जना अशी करायची असते.”

पं. कोल्हे म्हणाले, “करूनच दाखवतो मी.

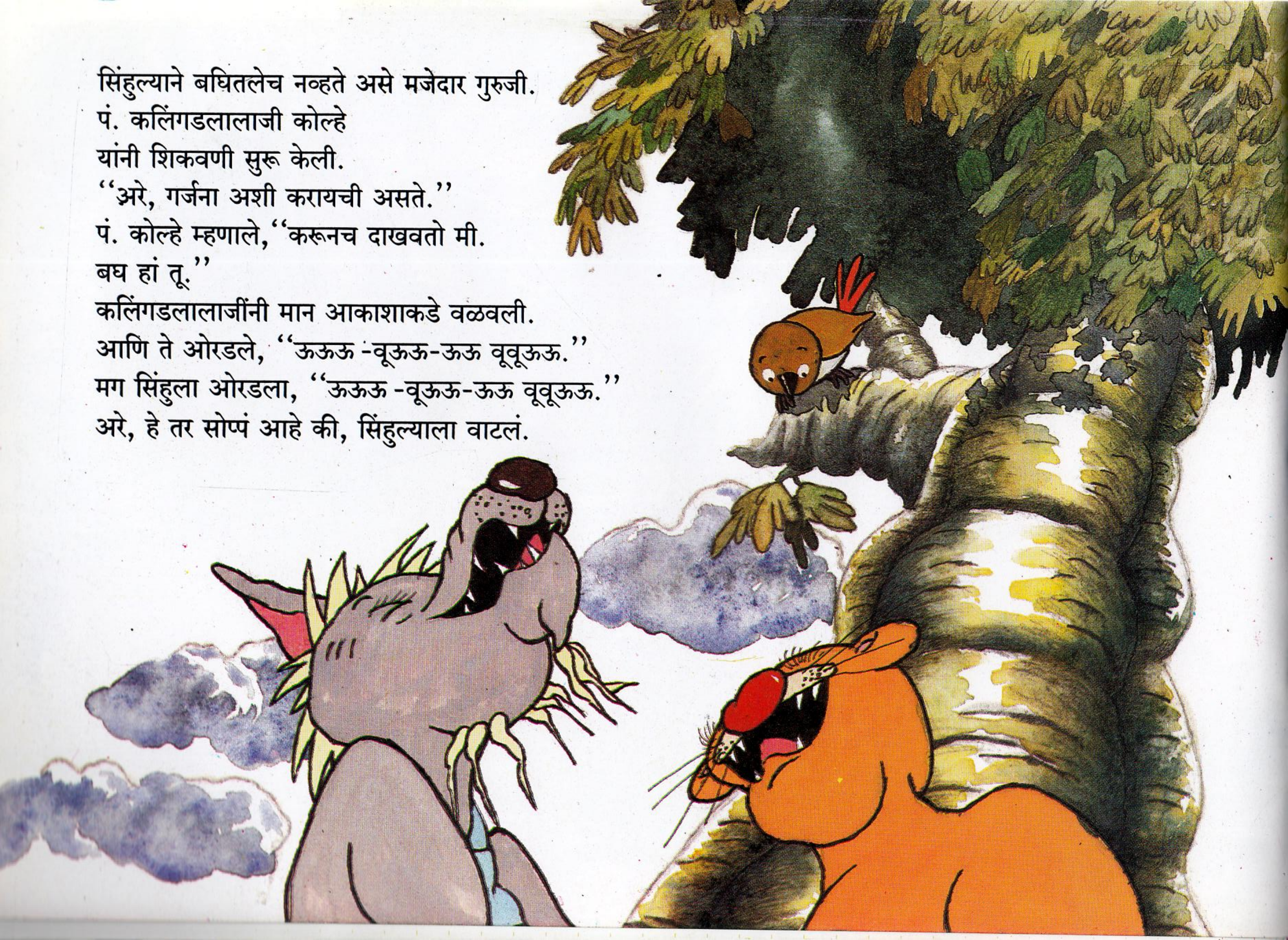
बघ हां तू.”

कलिंगडलालाजींनी मान आकाशाकडे वळवली.

आणि ते ओरडले, “ऊऊऊ - वूऊऊ - ऊऊ वूवूऊऊ.”

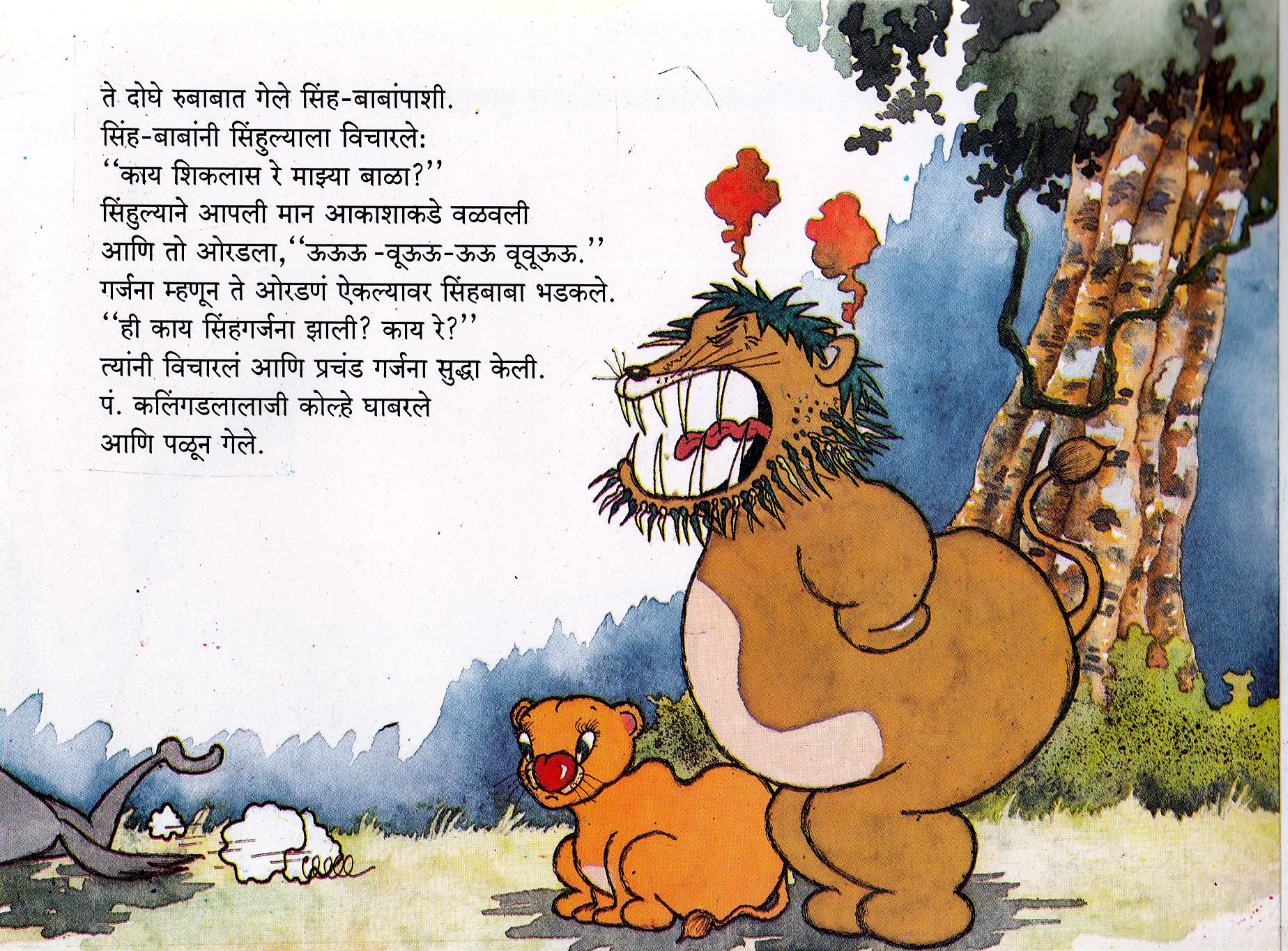
मग सिंहुला ओरडला, “ऊऊऊ - वूऊऊ - ऊऊ वूवूऊऊ.”

अरे, हे तर सोपं आहे की, सिंहुल्याला वाटलं.

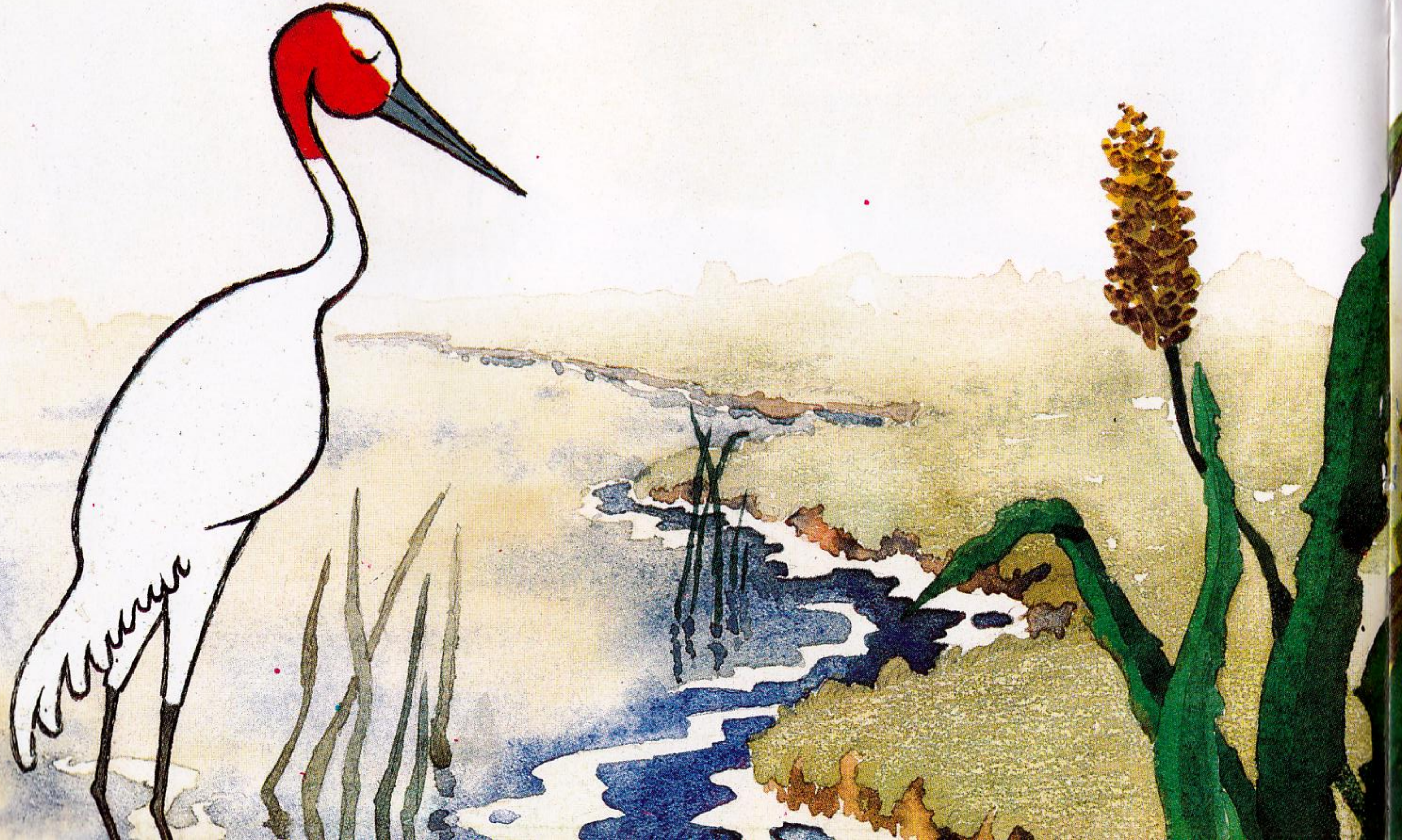

ते दोघे रुबाबात गेले सिंह-बाबांपाशी.
सिंह-बाबांनी सिंहल्याला विचारले:
“काय शिकलास रे माझ्या बाळा?”
सिंहल्याने आपली मान आकाशाकडे वळवली
आणि तो ओरडला, “ऊऊऊ - वूऊऊ - ऊऊ वूवूऊऊ.”
गर्जना म्हणून ते ओरडणं ऐकल्यावर सिंहबाबा भडकले.
“ही काय सिंहगर्जना झाली? काय रे?”
त्यांनी विचारलं आणि प्रचंड गर्जना सुद्धा केली.
पं. कलिंगडलालाजी कोल्हे घाबरले
आणि पळून गेले.

लगेच दुसऱ्या दिवशी सिंह-बाबांनी दुसऱ्या गुरुजींना कामावर ठेवलं. हे गुरुजी म्हणजे हत्तोबा सोंडेपाटील.
अगदी कडक शिस्तीचे गुरुजी.

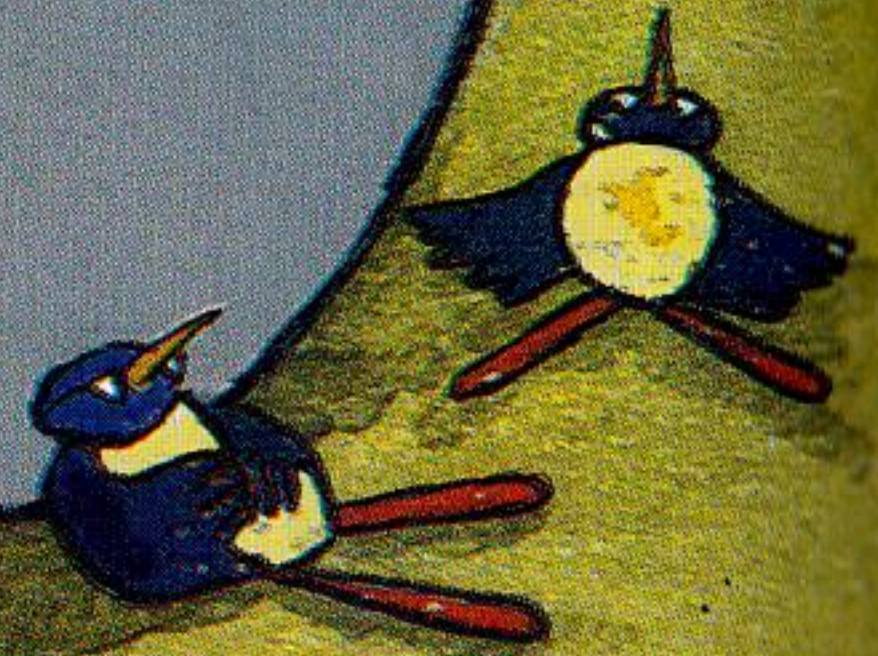
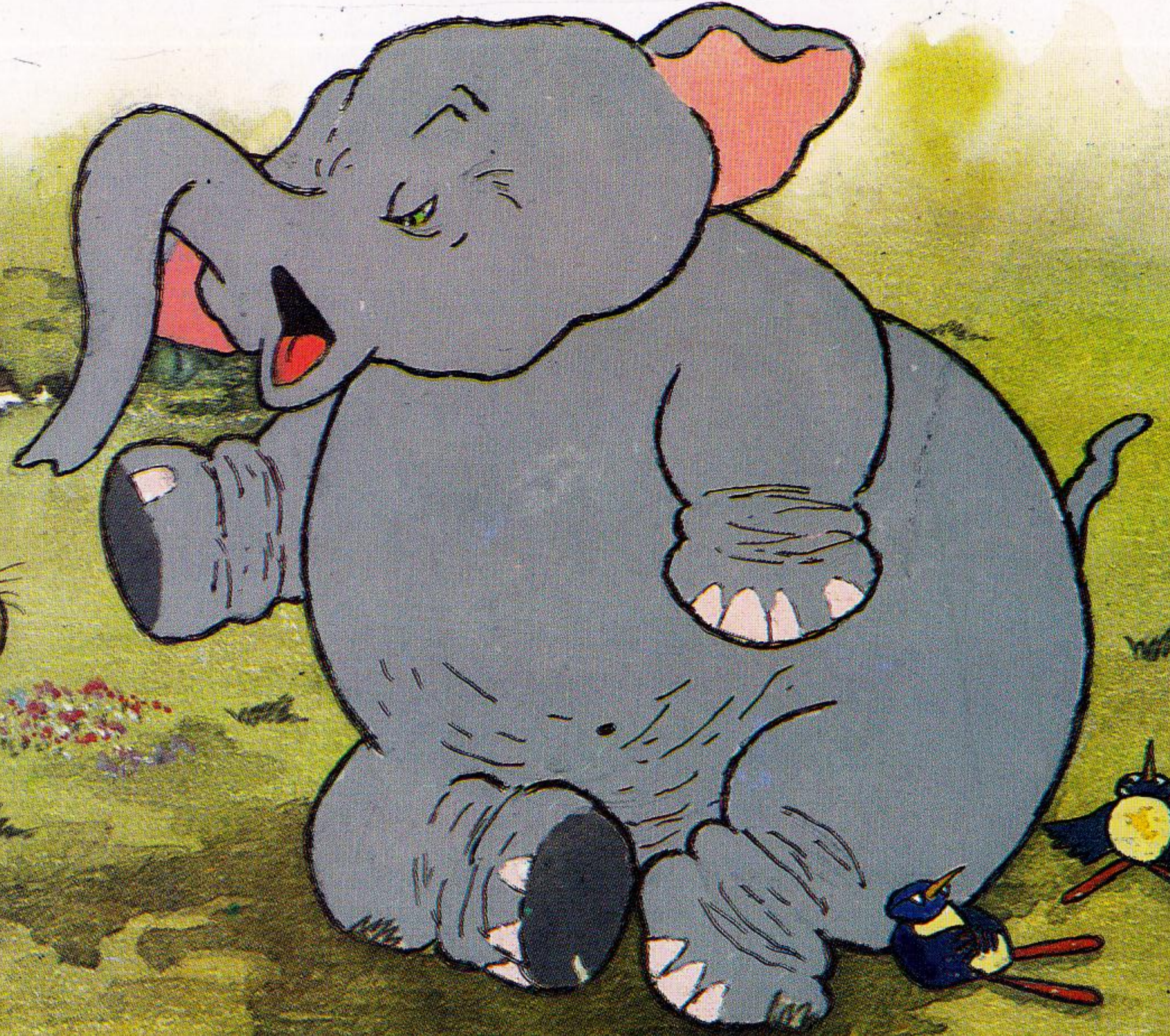

नवीन गुरुजींनी सिंहल्याला पाठीवर बसवलं आणि घेऊन गेले त्याला नदीच्या काठावर.

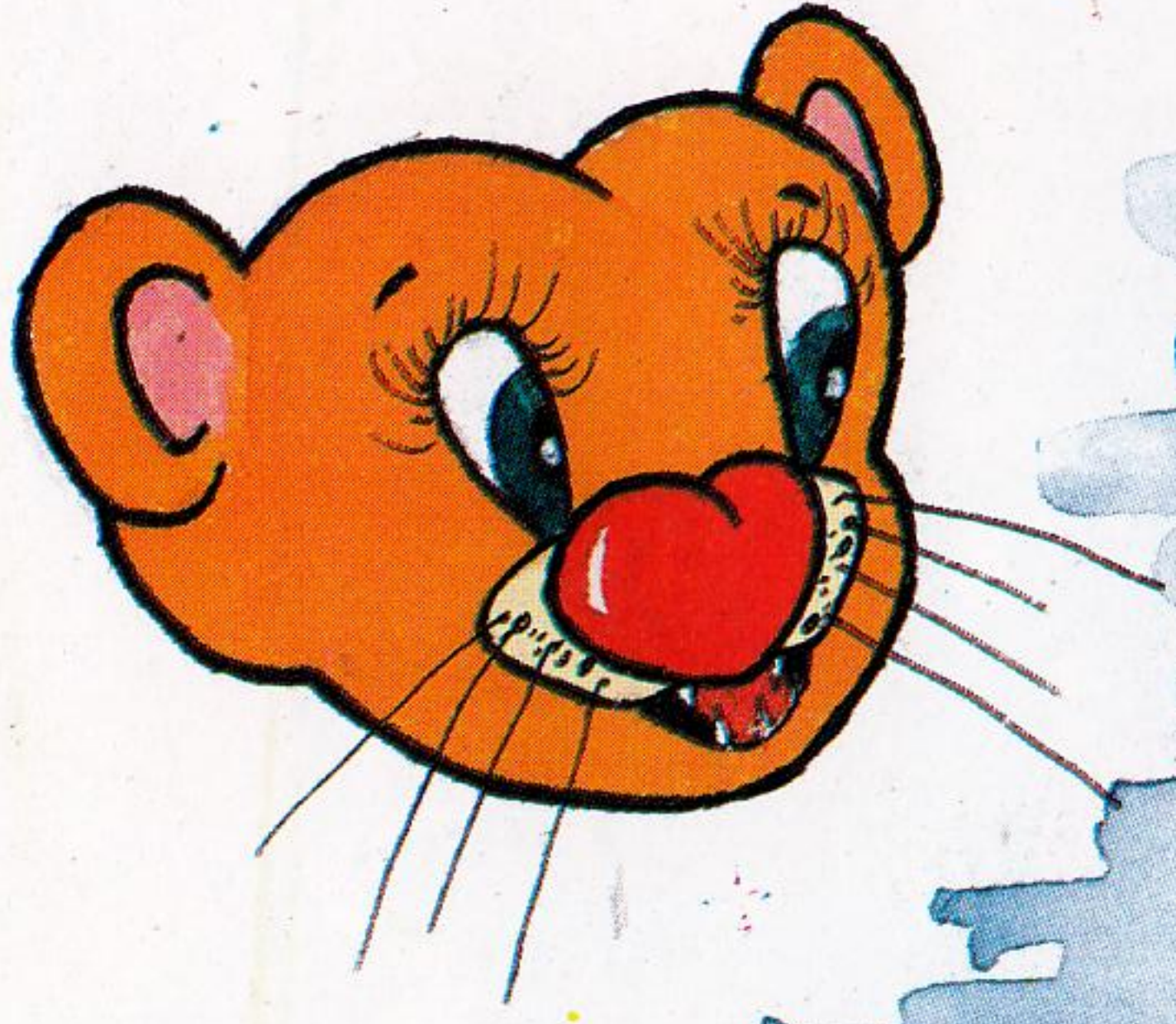

तिथे गेल्यावर हत्तोबा सोंडेपाटील गुरुजींनी दरडावून विचारलं, “सिंहल्या, पोरा तू दिवसभर नुसता इकडे-तिकडे भटकतोस. पक्षी आणि फुलपाखरं यांच्याशी फालतू गप्पाटप्पा करतोस. आणि इकडे नदीवर मासे पकडायला येतोस. काय?”
“हां-होय गुरुजी,” सिंहला म्हणाला.

“अहो गुरुजी, तो सस्सू गारे आणि मी - आम्हाला फाफार आवडतात या गोष्टी.
सिंहुल्याला वाटलं त्याच गोष्टी. करायला हे गुरुजी स्वतः घेऊन आलेत आपल्याला.
सिंहुल्याला आनंद झाला होता. त्याला वाटलं,
अभ्यासाऐवजी ते मासेच पकडणार आता...
पण सोंडेपाटील गुरुजी कडक आवाजात म्हणाले:
“ते सगळं ठीक आहे, पण मग अभ्यासाकडे
कधी लक्ष देणार तू? ते काही नाही.
मी लगेच तुला गर्जना करायला शिकवतो!”

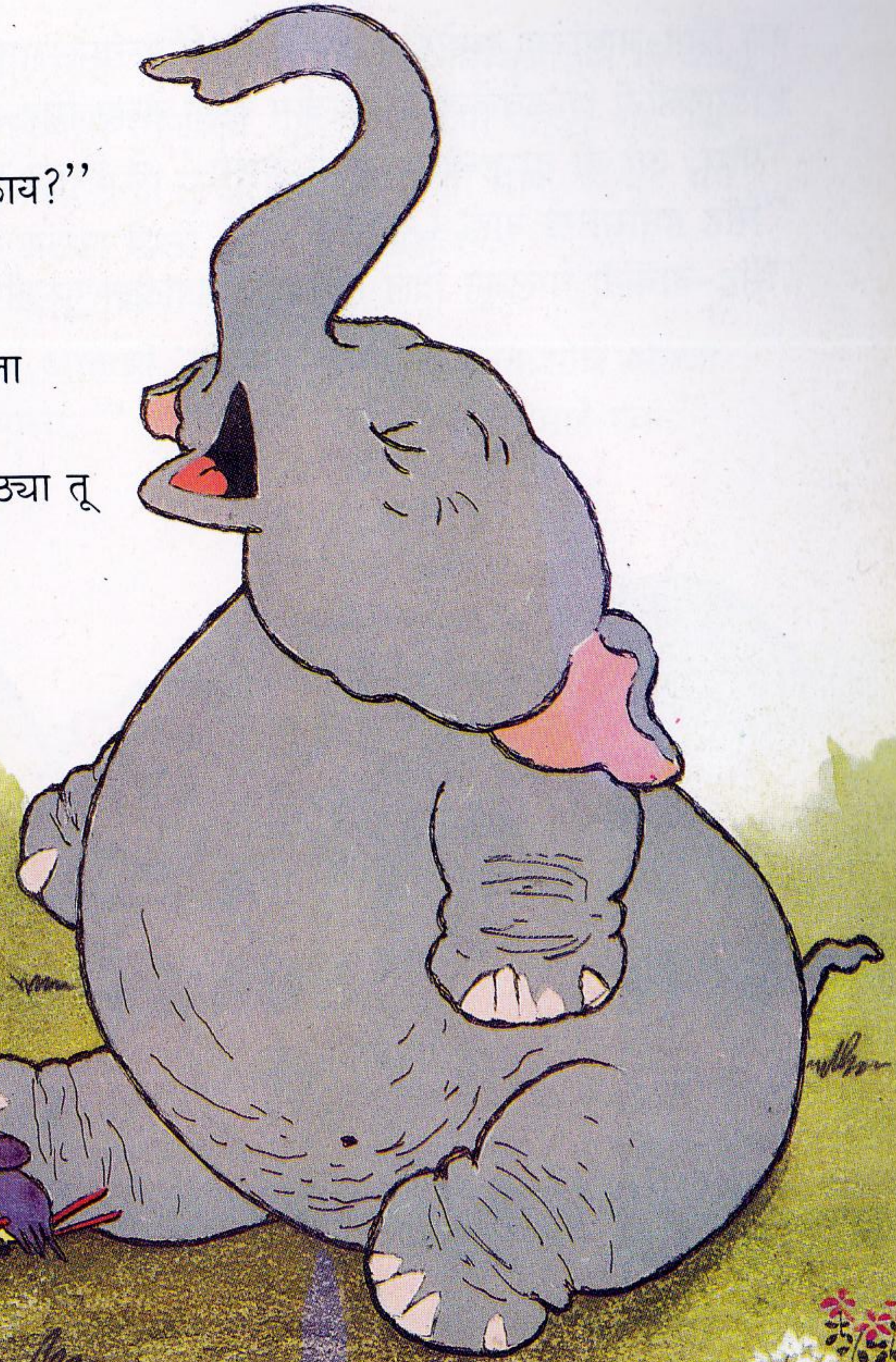

संत करकोचेमहाराज लांबचोचे तिथेच नदीच्या
पाण्यात एका पायावर उभे होते,
डोळे मिटून ध्यान करत होते.
मासा जवळ यायची वाट बघत होते.
त्यांनी एक डोळा उघडला. म्हणाले:
“आता तुम्ही मंडळी इथे गर्जनाबिर्जना
करणार असाल तर माझे मासे घाबरतील
आणि दूर पळून जातील ना.”
सिंहुला हसायला लागला.

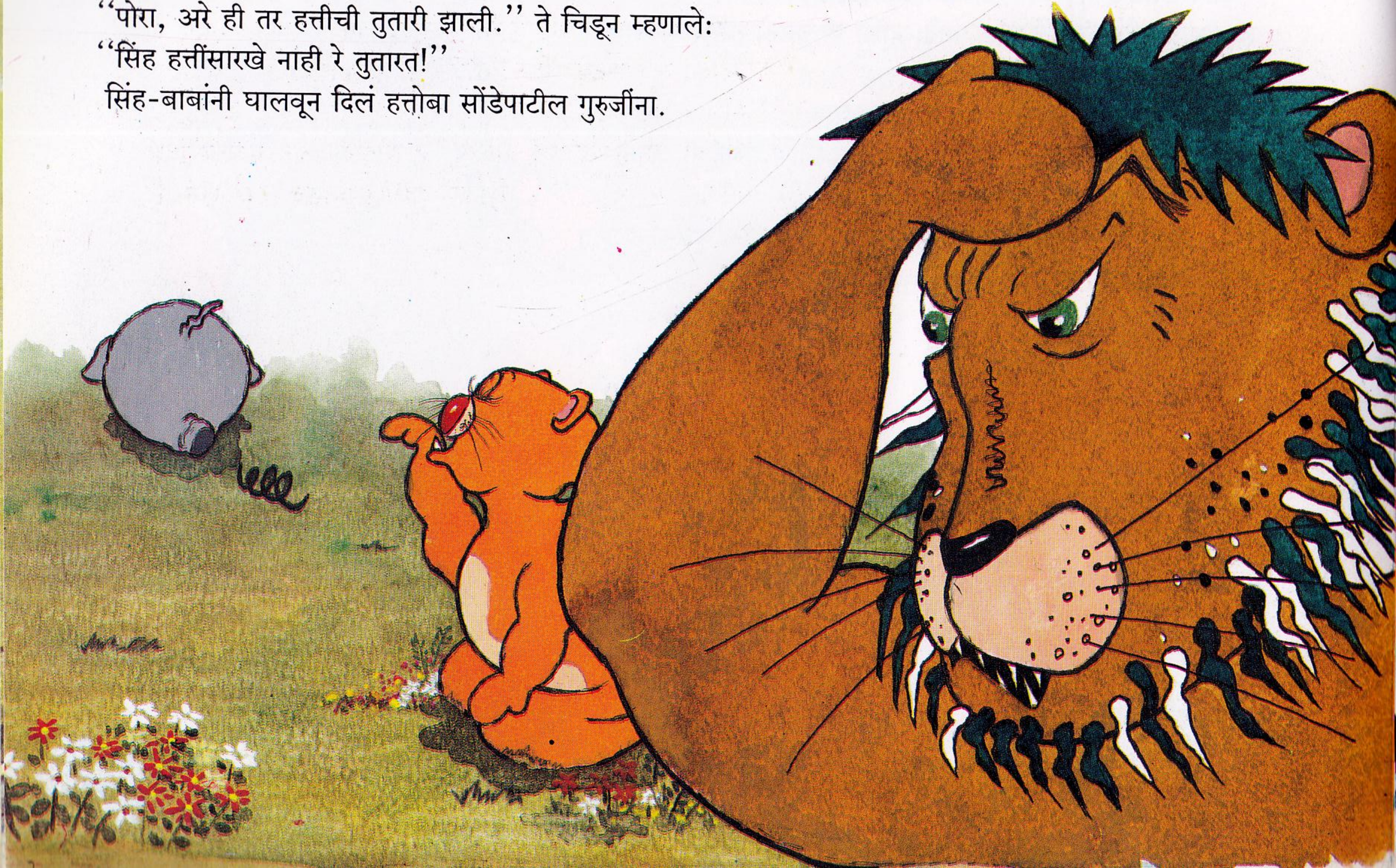

“तोंड बंद!” सोंडेगुरुजी ओरडले,
“आपण तडक सुरू करूया आपला पाठ.
हां. आता नीट लक्ष दे माझ्याकडे, आणि मी करतो तसं कर-काय?”
सोंडेगुरुजींनी आपली सोंड उचलली
आणि आवाज केला, “आआहा...आआहा...”
मग सिंहल्याने आपला एक पंजा उचलला आणि गुरुजींनी केला
तसाच आवाज केला, “आआहा...आआहा...”
“अरे वा - छान,” सोंडेगुरुजी म्हणाले, “शिकलास की पठ्या तू
गर्जना कशी करायची ते.”

पण सिंह-बाबांच्या समोर जाऊन जेव्हा सिंहल्याने आपला पंजा उचलून
सोंडेगुरुजींनी शिकवलेली सिंहगर्जना केली तेव्हा सिंह-बाबा भलतेच रागावले की.
“पोरा, अरे ही तर हत्तीची तुतारी झाली.” ते चिडून म्हणाले:
“सिंह हत्तींसारखे नाही रे तुतारत!”
सिंह-बाबांनी घालवून दिलं हत्तोबा सोंडेपाटील गुरुजींना.

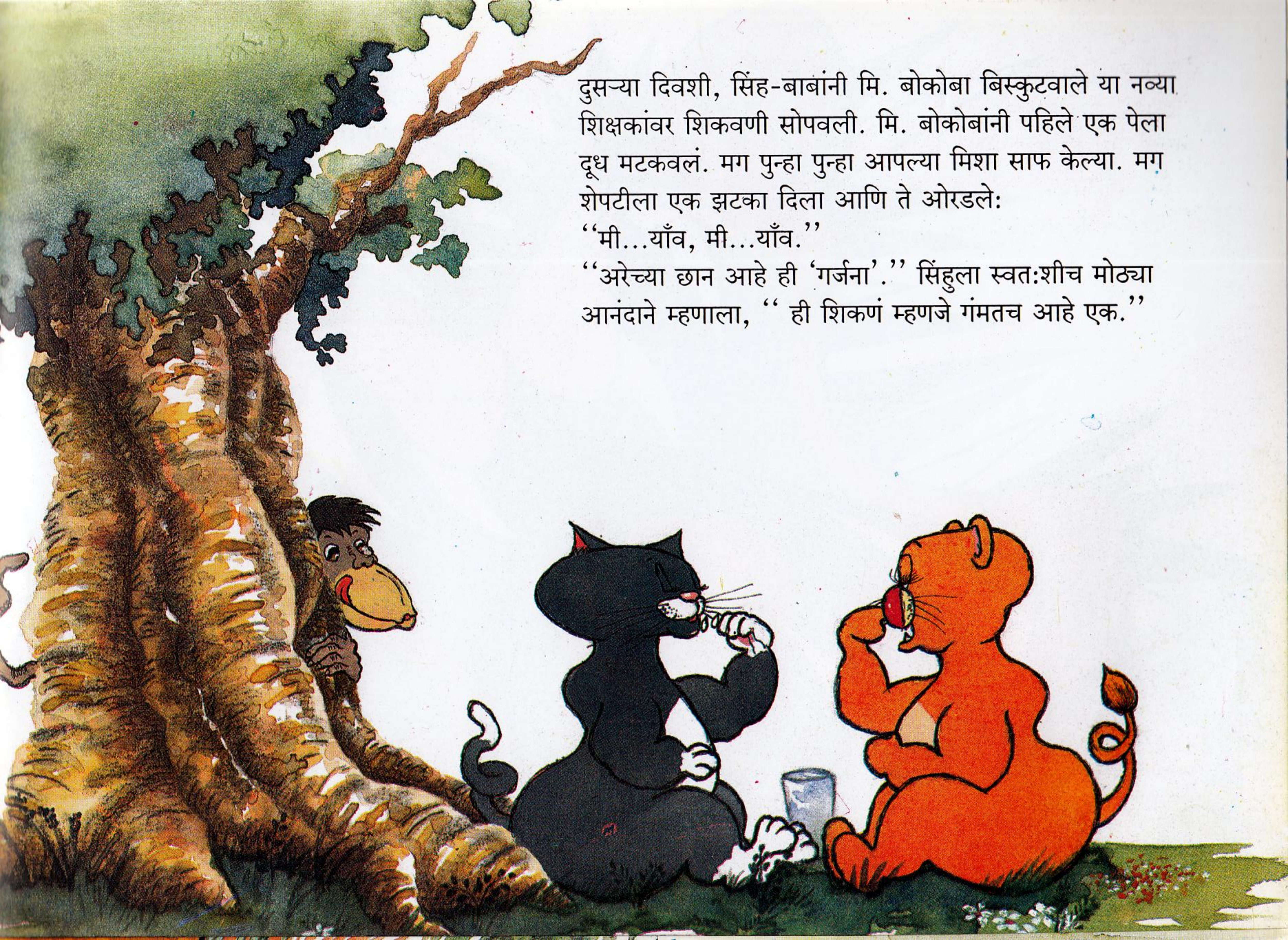

दुसऱ्या दिवशी, सिंह-बाबांनी मि. बोकोबा बिस्कुटवाले या नव्या शिक्षकांवर शिकवणी सोपवली. मि. बोकोबांनी पहिले एक पेला दूध मटकवलं. मग पुन्हा पुन्हा आपल्या मिशा साफ केल्या. मग शेपटीला एक झटका दिला आणि ते ओरडले:

“मी...याँव, मी...याँव.”

“अरेच्या छान आहे ही ‘गर्जना’.” सिंहला स्वतःशीच मोठ्या आनंदाने म्हणाला, “ ही शिकणं म्हणजे गंमतच आहे एक.”

शिकवणी आटोपल्यावर सिंह-बाबांनी सिंहल्याला विचारलं, “हं, बघूया तू काय शिकलास ते.” सिंहल्याने आधी एक पेलाभर दूध पिऊन घेतलं. मग आपल्या मिशा साफ केल्या. आणि मग शेपटीला झटका दिला तोऱ्यात.

“हं, हे काय? सिंह-बाबांनी उताविळीने विचारलं.

“आता गर्जना,” असं म्हणून सिंहल्याने अभिमानाने गर्जना करून दाखवली- “मी...याँव, मी...याँव.”

सिंह-बाबांचा संताप अनावर झाला. म्हणाले, “देवा रे देवा, आता तुम्हीच वाचवा.

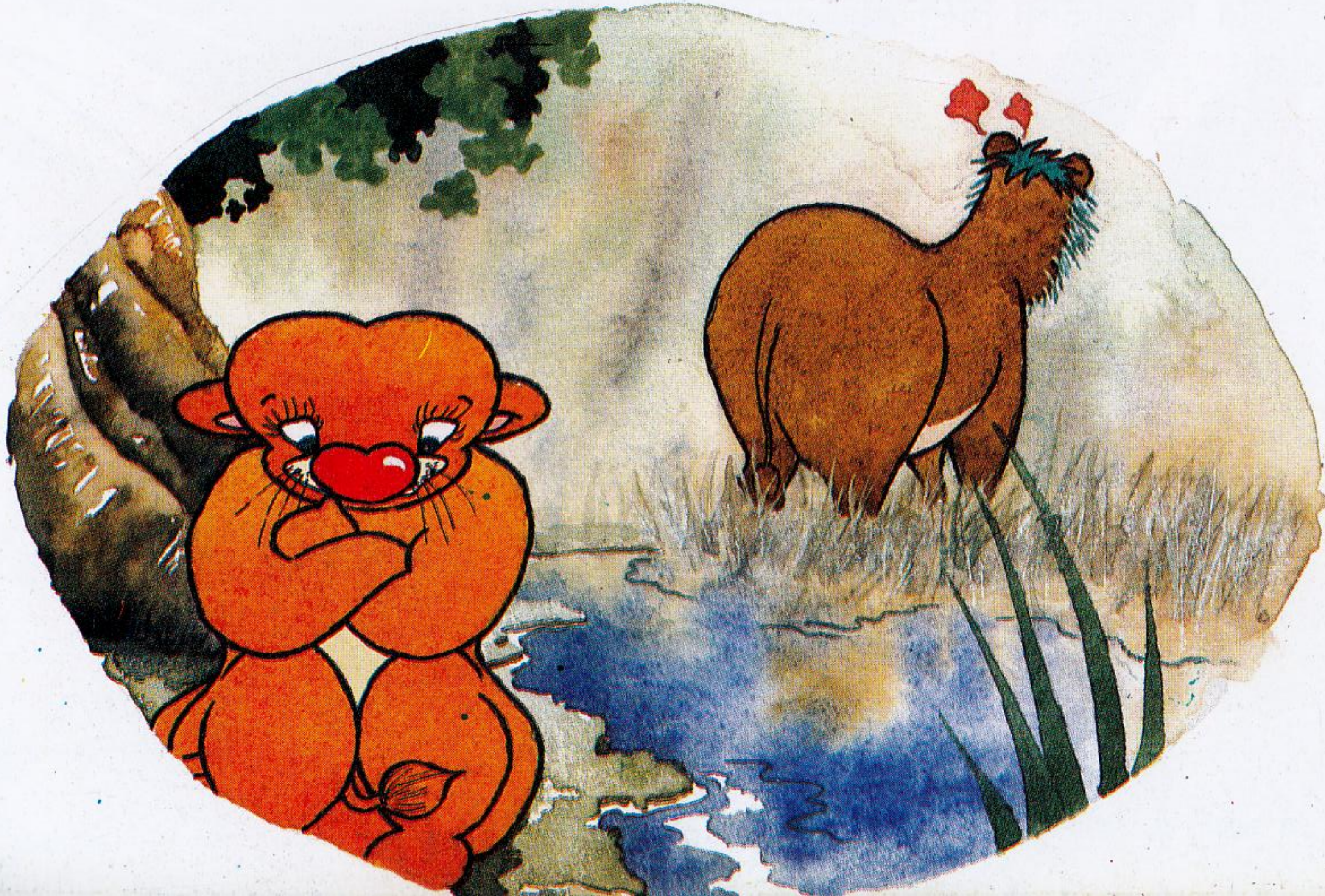
या किरकिरीला सिंहगर्जना म्हणायला लागलो तर मी आत्ता करतोय ते काय?” आणि सिंह-बाबांनी प्रचंड गर्जना केली.

गर्जना थांबली तोपर्यंत मि. बोकोबा बिस्कुटवाले पसार झाले होते.

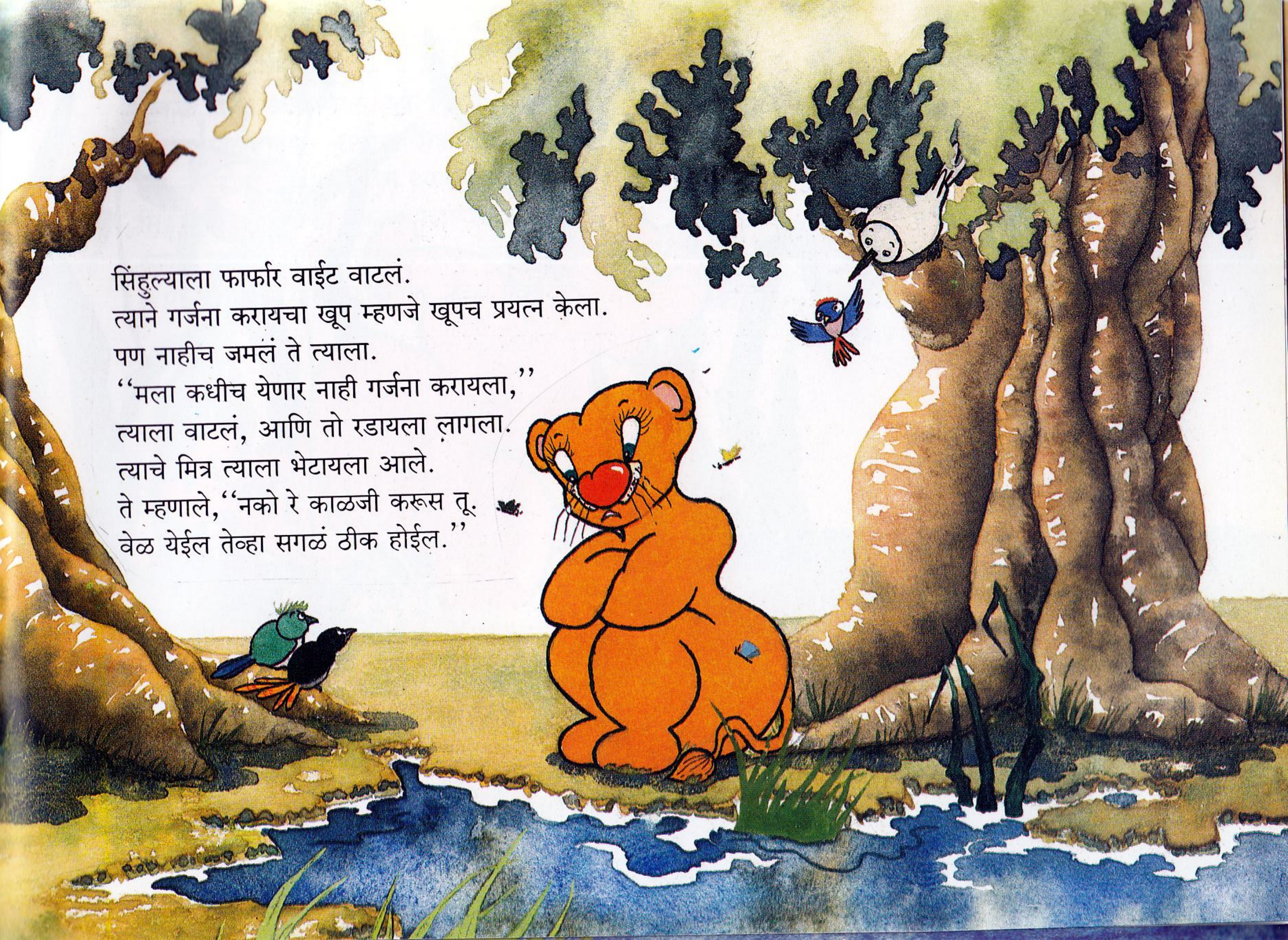

सगळ्या शिकवण्या फसल्या होत्या. सिंहुला आधी होता तिथेच होता. तो गर्जना करू शकत नव्हता. मग सिंह-बाबा स्वतःच सिंहुल्याचे गुरुजी झाले! मला वाटतं, मीच तुला गर्जना शिकवावी हे बरं...काय? ऐक हां नीट” असं म्हणत सिंह-बाबांनी गर्जना केली. मग म्हणाले, “हां. आता मी केलं तसं कर..” सिंहुल्याने सिंह-बाबांसारखं सगळं करण्याची खूप धडपड केली. पण त्याच्या तोंडून गर्जना नाहीच फुटली. सिंह-बाबा म्हणाले, “सिंहुल्या रे, एकदम अशी घाई करू नकोस. आपण एक-एक करत शिकू. आधी तोंडात पुष्कळ आवाज भरून घे. मग तोंड मोठं करून, उभं-आडवं सताड उघडून, दे फेकून तो आवाज या जंगलात.” सिंहुल्याने एक-एक करत हे सगळं केलं. पण आवाज जंगलात फेकणं तर दूरच राहिलं, तो त्याच्या तोंडाबाहेरसुद्धा फुटला नाही. सिंह-बाबा निराश झाले. रागावले. बोलणंच थांबवलं त्यांनी सिंहुल्याशी.

सिंहुल्याला फार्फार वाईट वाटलं.
त्याने गर्जना करायचा खूप म्हणजे खूपच प्रयत्न केला.
पण नाहीच जमलं ते त्याला.
“मला कधीच येणार नाही गर्जना करायला,”
त्याला वाटलं, आणि तो रडायला लागला.
त्याचे मित्र त्याला भेटायला आले.
ते म्हणाले, “नको रे काळजी करूस तू.
वेळ येईल तेव्हा सगळं ठीक होईल.”

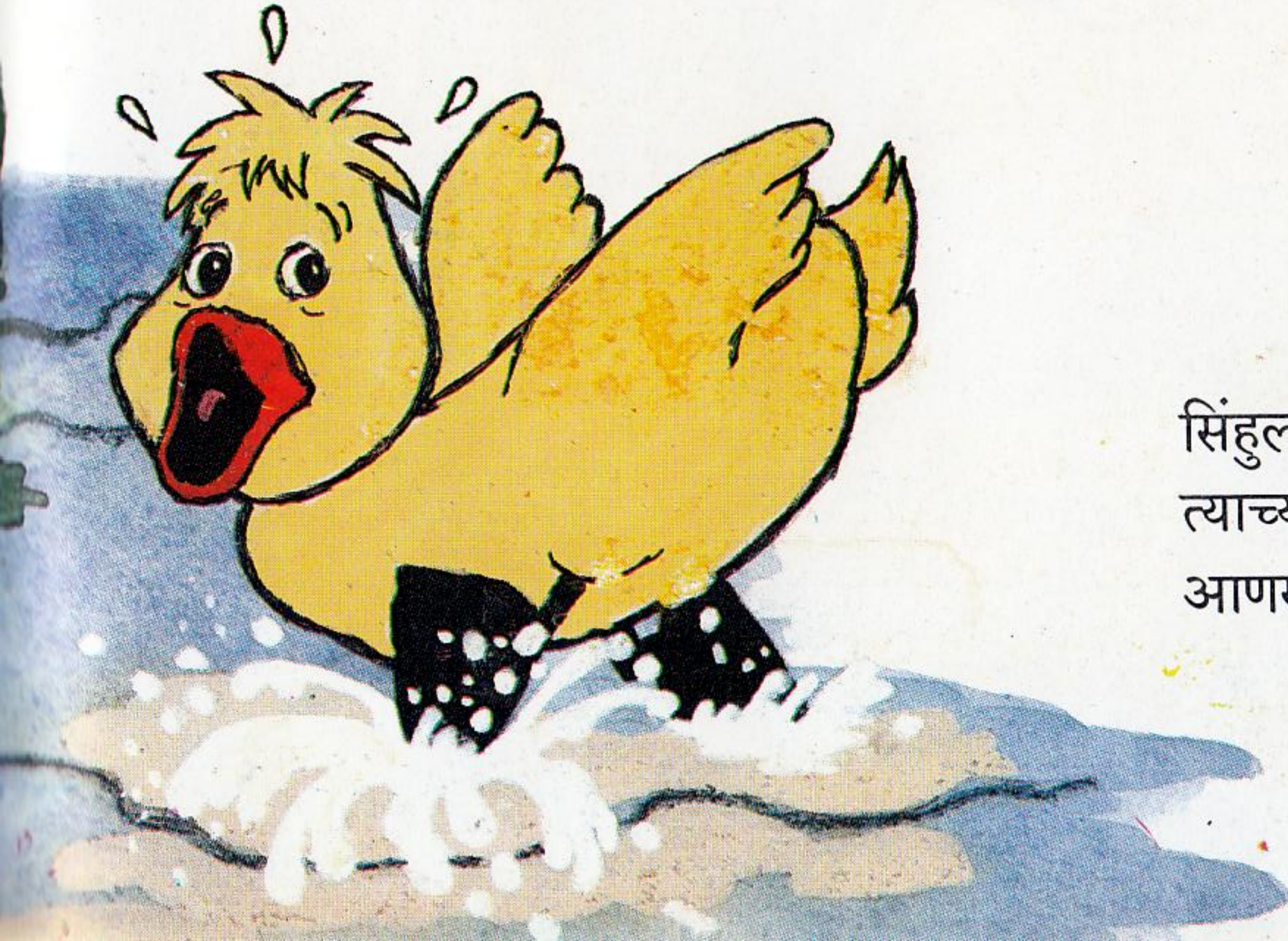

पुष्कळ दिवस असेच गेले. एके दिवशी काय झालं?
सिंहुला खेळत होता आपल्या मित्रांबरोबर. अचानक त्यांनी
'ठो-ठो-ठोठो' असे बंदुकीचे आवाज ऐकले.
सिंहुल्याचे सगळे मित्र एकदम पळायला लागले.
त्याला म्हणाले, "पळ. लवकर पळ. जंगलात शिकारी घुसलेत.
ते प्राण्यांना ठार मारून टाकतात, तेव्हा पळ."

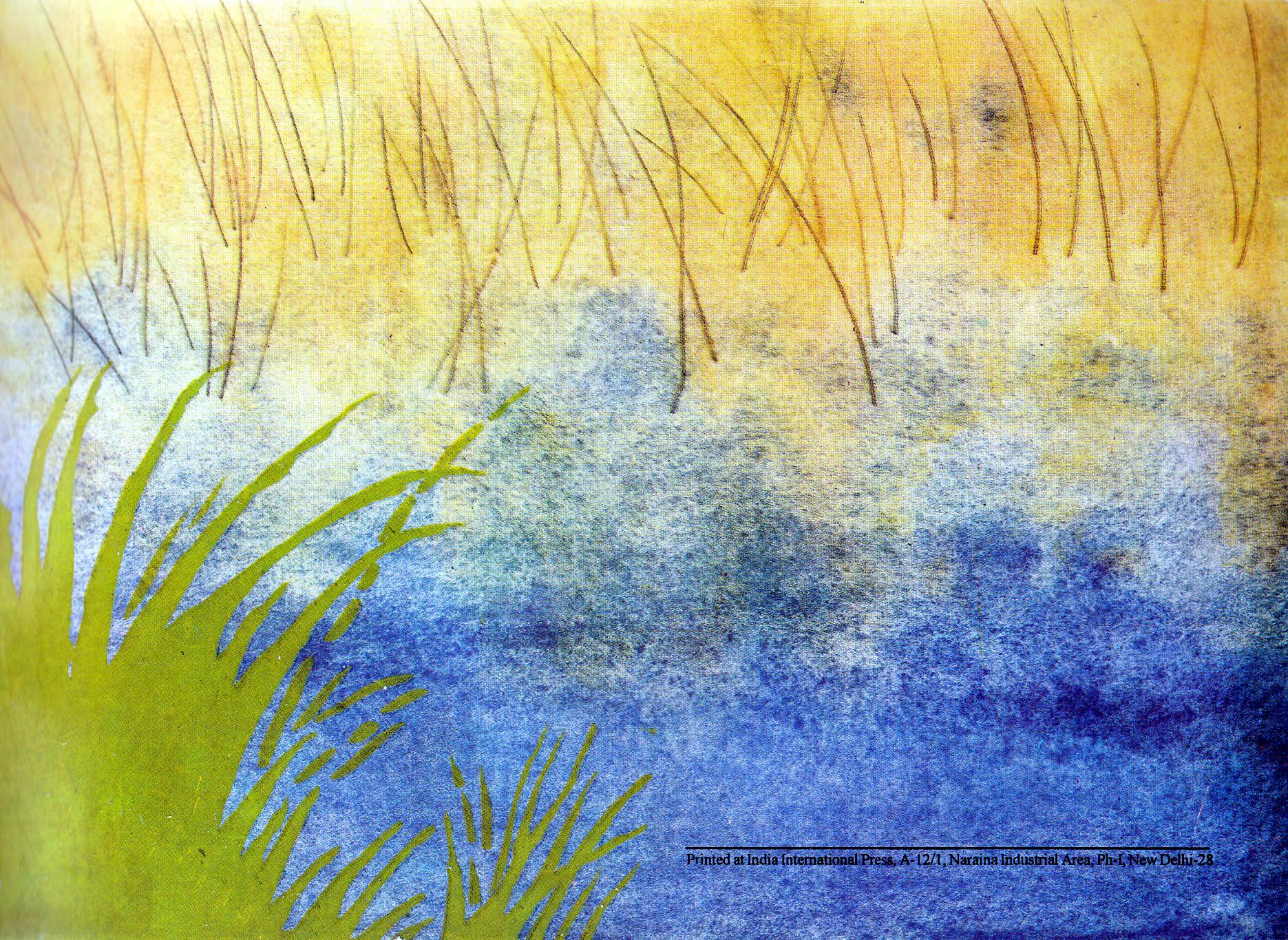
सिंहुला पळायला लागला. तेवढ्यात एका शिकार्याचं लक्ष गेलं
त्याच्याकडे. आणि तो शिकारी सिंहुल्यामागे धावला. सिंहुला घाबरला.
आणखी जोरजोराने पळू लागला.

शिकाऱ्याने बंदुक सरसावली. नेम धरला. चाप ओढला. गोळी सिंहल्याच्या डोक्याजवळून गेली. सिंहला घाबरला, इतका घाबरला की घाबरून त्याने गर्जना ठोकली! अगदी सिंह-बाबाने ठोकावी तशी! खरीखुरी सिंहगर्जना. शिकवणीसारखी नव्हे! ती गर्जना ऐकली आणि घाबरण्याची पाळी आली शिकाऱ्यावर. शिकारी इतका घाबरला की त्याने बंदुक टाकली आणि तो पळून गेला कुठल्याकुठे. सिंहला जागच्या जागी बसून राहिला. त्याला हालचाल करायला सुचत नव्हतं. तो पुरता आश्चर्यचकित झाला होता. कारण तो गर्जना करायला शिकला होता!

₹ 55.00

ISBN 978-81-237-3215-2

नेशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया